

S. Pereslegin: Budoucí válka Ruska s NATO - přežije lidstvo?

- CZ24 News | 25. července 2023

SVET: Velmi zajímavá úvaha ruského prognostika a experta v oboru strategických her o závěrech a možných důsledcích nedávného summitu NATO. S prognostikem tradičně beseduje jeho blízká spolupracovnice Natalja Lukovnikova ...

Co říkáte prohlášení gen. Sekretáře NATO k výsledkům tohoto summitu?

Víte, hned jsem si vzpomněl na Ostapa Bendera (nezaměňovat s Banderou), a jeho pokus o namalování obrazu „Bolševici píší dopis Chamberleinovi“ - jako remake Repinova obrazu „Záporožci píší dopis tureckému sultánovi“...

Mám-li mluvit vážně, pak hlavním výsledkem summitu NATO je, že se nic nestalo. Všichni tak dlouho čekali a přemýšleli, cože se změní ve světě a v alianci, na frontě rusko-ukrajinské války, a ukázalo se, že se nezměnilo - nic.

Oni ale přece například říkají, že NATO rozhodlo o pokračování této války. Viděl jste toto, nebo cosi jiného?

Především chtějí ve válce pokračovat všichni - NATO, USA, Turecko, Čína a v menší míře i Rusko a Ukrajina. Ukrajiny se ovšem nikdo neptá a Ruska se ptají takovými výrazy, na něž nemůže odpovědět jinak, než pokrčením ramen a pokračováním ve válce. Z tohoto hlediska opět summit NATO nezměnil zhora nic. Zajímavé by bylo, kdyby summit vypracoval reálný program vstupu Ukrajiny do aliance, s uvedením termínů, odpovědnosti stran. To by bylo zajímavé a mohlo by to vést ke změnám situace ve světě i situace na frontě.

Nicméně se ale říká, že se objevila jakási „cestovní mapa“, nebo něco, co jí předchází, a co bude základem pokračování a zvětšení měřítka konfliktu...

My dva jsme přece prognostici a velmi dobře si pamatujeme, jak se objevil ten termín „cestovní mapa“. Objevil se tehdy, kdy kterýsi z amerických prezidentů (už nevím přesně který, ale podle dat nejspíš Carter), požádal kohosi ze svých generátorů myšlenek o vypracování programu urovnání na Blízkém Východě - nastolení věčného míru mezi Araby a Izraelem. Poté, co mu experti řekli, že to není možné a on na požadavku trval, rozhodli se vytvořit nový formát dokumentu, spočívajícího v následujícím: - „Až Arabové a Izraelci dojdou ke společnému obrazu liberálního světa, bude možné provést následující kroky k dosažení společných forem součinnosti...“. Bylo jasné, že první předpoklad možný není, takže ani otázka druhého na pořad nepříjde. Tehdy se objevila myšlenka „cestovní mapy“, v níž se nezmiňuje, co po čem následuje, kdy k tomu dojde, (tedy základní podmínky), ani zda k tomu vůbec může dojít.

Taková cestovní mapa pro Ukrajinu je naprosto nesmyslný dokument: - neznamená, že Ukrajina nevstoupí do NATO, ani že do aliance vstoupí.

Pro mě nejdůležitější na tom summitu bylo, že se sešli ve Vilniju - protože to dokonce není ani východní Německo ani východní blok, ale bezprostředně SSSR. Je to při dnešních podmínkách ve světě přinejmenším nanejvýš netaktní a je to naprosto jasná provokace vůči Rusku k aktivní reakci. Pokud měl summit vůbec nějaký smysl, tak jen tento. Jinak se tam nestalo nic, co by stálo za

pozornost.

A co prohlášení Stolltenberga?

Tak to bylo velmi zajímavé... Začněme tím, že NATO je organizace velmi zbyrokratizovaná, což předvedla v posledních deseti měsících. Mimochodem, my za pomalé učení se z válečných zkušeností stále kritizujeme naše ozbrojené síly, Ukrajinci pak ty své mnohem horšími výrazy, – ale ve srovnání s NATO si osvojujeme poučení z války za letu. Jak to vypadá, tak NATO vůbec nepochopilo změny, k nimž ve světě od února 2022 došlo. Že je to vůbec nová etapa války, že je to etapa přechodná a následující válka bude jiná. NATO by si aspoň mělo odpovědět na otázku, jaká bude příští válka – oni k tomu zatím ale mlčí.

Protože je NATO organizace byrokratická, tak je její gen.sekretář naprosto normální byrokrat, a proto je jeho prohlášení velmi zajímavé. Já jsem si ho prostudoval velmi pozorně a došel jsem k velmi nestandardnímu závěru, přičemž chápu, že ho nepsal on, že aktéři takové úrovně svoje papíry nepíší, z čehož byl vzácnou výjimkou Winston Churchill. To prohlášení bylo napsáno ruským člověkem a v ruském kulturním kódu a bylo propočteno na naprosto přesnou ruskou reakci. A to reakci nikoli ruského vedení, ale obyvatelstva. Připomínám, že podle ruského kulturního kódu je car (a je jedno jak ho nazýváme, zda car, gen. tajemník nebo prezident) hodnocen podle úspěšnosti svých skutků. Jeho legitimita tu žádný význam nemá, zatímco úspěšnost je nanejvýš důležitá. A z tohoto hlediska je velmi důležité, že v tomto prohlášení nebyl důraz kladen na to, zda je jeho počínání zločinné, zda porušil světové zákony, zavedl mír do války atd., – Stolltenberg ale řekl, že Putinovo jednání bylo krajně neúspěšné... A toto je zásadní moment, znamenající možná novou etapu v informační válce. Dál on rozvíjí následující logickou konstrukci, že Putin zahájil válku v naději, že se NATO poleká a Ukrajina kapituluje, zatímco ono se nepolekalo a Ukrajina nekapitulovala, dále, že NATO poté oslabí, ale ono značně zesílilo (nikoli, že se zvětšilo, ale že zesílilo).

No, a tady bych rád člověku, vedoucímu největší vojenské organizaci na světě, položil otázku: – Četl jste Sun-Tzu? A válečnictví jste, aspoň v dětství, studoval? Co bylo řečeno v klasickém válečném traktátu? – Armáda vítězí svou organizovaností. Anebo počtem, jak se domníváte Vy? Milionová armáda neposlouchající a neplnící rozkazy, je k čemu?

Vstupem Švédska (zatím ještě formálně nevstoupilo) a Finska se aliance jistě zvětší – ale kdo řekl, že bude silnější? Z hlediska formálně geopolitického pak vstup Švédska znamená nutnost přechodu velmi slušné švédské armády na alianční normy, což je pro Švédsko v ekonomické krizi velmi nepříjemné. Přitom zkušenost předchozího válečného roku ukázala, že kapacita vojenské výroby v zemích Evropy není zdaleka tak velká, jak jsme se domnívali.

Problém asi není jen v kapacitách a ve finančních možnostech. Probíhá restrukturalizace, redislokace vojsk v souvislosti se vstupem Finska ...

To bych připojil k následujícímu bodu...

- První bodem je, že Finsko vlastně vojenskou výrobu prakticky nemá vůbec. Švédsko mělo skvělý obranný průmysl, jehož produkty ale ne zcela odpovídají aliančním normám – a zaměnit je není čím. Znamená to, že buď budou Švédové používat vlastní zařízení, s normami NATO ne zcela kompatibilní, nebo musí zbrojní závody Evropy na sebe vzít nejen vyzbrojení Ukrajiny, ale i Švédska. Kapacita těchto závodů je dnes zcela obsazena a není zcela jasné, jak ji nyní podstatně zvýšit. Z tohoto hlediska vstup skandinávských zemí do aliance nejspíš způsobí problémy.

A nyní k tomu, co jste říkala Vy:

- Nyní je nutné začít přemísťovat vojska, stavět základnu ve Finsku. Taková základna je drahé

potěšení, je nutné najít peníze, zdroje, lokalitu, a navíc americké ozbrojené síly také nejsou gumové, nemají nekonečně sil, a krom toho musí být stále připraveny k velmi vážnému konfliktu s Čínou. Z tohoto hlediska navíc bránit i Finsko...

· Velmi zajímavá je zde pozice Ruska. Geopoliticky možná pro nás připojení Krymu nebylo nejlepším nápadem, protože jsme dostali nástupišť exklávního typu, velmi složité využitelné k posílení bojových možností. K tomuto závěru jsme my došli už v roce 2014 a zkušenosti války ukazují, že Krym je pro Ruskou armádu obecně zranitelným, slabým místem, které Rusko držet může, a dokonce velmi dlouho, ale bez něj by mu bylo z řady důvodů lehčeji. Proč to říkám? Protože v porovnání s Finskem je Krym velmi případný, dobře umístěný a skvěle zařízený region, spojený s Ruskem mostem a snadno spojitelný s Ruskem po souši přes pobřeží Azovského moře.

· To Finsko je mnohem větší zátěží pro NATO, než byl Krym pro Rusko. Přitom je nutno vzít v potaz, že když se objevil Krym, byl už tehdy učiněn závěr o existenci dvou exkláv, s nezbytností je připravit k válce v desetiletém horizontu. Já se dodnes stydím, že jsem tenkrát nedošel k závěru o nezbytnosti této války, jak vyplývalo z toho, o čem jsme v roce 2014 hovořili zcela otevřeně. Dnes to ale udělat mohu.

Objevení se Finska jako exklávy NATO činí jeho válku s Ruskem nevyhnutelnou. Přikláním se k tomu, že to ví ruské vedení včetně vojenského (jak soudím podle rozhodnutí o rozmístění vojsk při finské hranici.

Otázkou je, nakolik to chápe NATO. Nakolik chápe generální sekretář, že připojením Finska do aliance ji učinil zranitelnější, vytvořil obrovskou frontovou linii s Ruskem, kam může Rusko přesunout síly snadno, zatímco NATO s obrovským úsilím, a hlavně vytvořil úsek, po němž udeřit ze dvou směrů, je pro Rusko naprosto logickým a jednoduchým plánem. Ale odpor proti tomuto plánu se strany NATO je mimořádně složitý. Jedině možné je spoléhat se na věčnou nenávist Finů vůči Rusům a že budou hranici bránit do poslední kapky krve. Proč si jimi nejsem jist, jakkoli jsou výbornými bojovníky? – Prakticky bez výjimky mají za to, že vstup země do NATO nezvyšuje bezpečnost NATO a není v zájmu Finska. Jistěže to není v zájmech Ruska, ale ani v zájmech Finska samého. Takže bych jedovatě dodal, že je to nepochybně v zájmu USA, které se do konfliktu bezprostředně nezapojí. Ale už vůbec to není výhodné pro Evropu a pro celé evropské NATO.

My jsme na besedě v Petěrburgu mluvili o válečných hrách prováděných k ukrajinsko-ruskému konfliktu v USA a myslím si, že by nebylo špatné provádět takové strategické hry o budoucím konfliktu NATO a Ruska...

Rád bych věřil, že finská fronta byla za tu dobu přehrána minimálně třikrát a je už jasně známo, kdo, co a jak bude dělat.

Ale nyní se můžeme posunout dál: – další Stolltenbergova slova jsou rovněž důležitá: – „Vysvětlili jsme Rusku, že nemá právo veta na vstup kterékoli země do NATO...” a ta vyvolávají u mě další otázku: – a co když je má? On se usilovně snaží vytvářet dojem (nejen on, ale i část ruských zdrojů), že jaderné zbraně Ruska jsou jen „papírovým tygrem“. Tyto ruské jaderné zbraně jsou spolu s prostředky jejich dopravy první na světě – v podstatě existuje parita s Američany. Ti sice mají spojence v Anglii a Francii, ale tam nejsou tisíce, ale jen stovky hlavic. Rusko má po boku Čínu, která jich má také stovky (možná, že už první tisíc). V důsledku toho to vypadá na konflikt Ruska s USA, zatímco ostatní sehraji druhořadou roli – jakkoli takových 200 hlavic je docela dost. Nicméně oněch 200 špatně koreluje s 5000.

Co k tomu říci... ano, lze nazvat ruské jaderné zbraně papírovým tygrem. Přitom ale je nutné mít na zřeteli, že tyto zbraně Rusko použít může. Pravda je, že sotva máme takové přání a dříve jsme trvali

na hromadě formulací, jakože není většího zločinu nad použití jaderné zbraně atd. Je ale třeba si uvědomit, že po použití jaderných zbraní nebude mít kdo koho volat k odpovědnosti – neznamena to, že celé lidstvo zahyne. My pořád používáme statistiku ze 60. let, kdy bylo lidí na planetě podstatně méně a byly dvě supervelmoci schopné použít jaderné zbraně v tom nejširším měřítku a existovala koncepce globálního ochlazení v důsledků jaderných výbuchů a převládal názor, že jaderná válka lidstvo zničí. Teď tomu tak není i proto, že sumární počet jaderných zbraní obou hlavních mocností se od rozpadu SSSR snížil 7,5 krát a nové propočty ukazují, že bezprostředně zahyne kolem miliardy lidí a další dvě miliardy zahynou následně z důvodu hladu a rozbití ekosystémů. Lze z toho vyvozovat, že cca polovina lidí na Zemi zůstane – ovšem to sotva budou kompletně lidé ve vyspělých zemích – Evropané, Rusové, Američané, Japonci, Korejci nebo Číňané. Území jsou velká, a lidí na nich je mnoho.

Proč to říkám?

Protože je nutné jasně chápat situaci: – jaderná válka dnes neznamena zničení lidstva, ale na druhé straně bez variant zničí jakákoli existující institucionální řešení. To, že zničí existující instituce jako trh, obchod, nám známé státy, a dovede situaci do klasických temných dob v řeckém smyslu toho slova – tak to je naprosto jasné.

No, a pro váženého generálního sekretáře to znamená jasnou věc: – ruské jaderné zbraně jsou možná papírovým tygrem, ale jejich použití povede ke zničení NATO – spolu s Ruskem. Nicméně tu situaci, která tuto válku přiblížila – a vstup Finska a Švédska do NATO tuto válku nepochybně významně přiblíží – pak lze sotva považovat za zvýšení bezpečnosti NATO. Naopak se situace stane pro alianci podstatně nebezpečnější.

Uzavřel bych to asi touto větou: – Jistě, souhlasím, že jaderné zbraně Ruska jsou „papírovým tygrem“, a vyžádá si úsilí, aby tato zbraně byly použity. Ale článek NATO o kolektivní obraně „papírovým tygrem“ není?

A pokud bude mít NATO možnost volby mezi ignorováním postupu Ruska ve Finsku nebo třeba v Pobaltí, anebo totální jadernou válkou, – jak se NATO a jeho generální sekretář zachová?

A to je pro mě otázka velmi zajímavá.

AUTOR: Sergej Pereslegin

Překlad: St. Hroch/belobogSk